

Abafáy-Deák Csillag

NEM VESZI A LAPOT

Perlaky Robi nem sok játékot kapott szüleitől, a dominó volt az egyik. Ő másra vágyott, kisautóra, de vízipisztollyal is megelégedett volna, ám anyja tiltott minden gyilkolós játékot. A dominó nem volt az, viszont a játékhoz minimum két ember kell. Másodiknak nem állt be senki, egyke volt, így maga rakosgatta a pontokkal díszített lapokat. Már tudott számolni, és csodálkozott, hogy a kockán a hat pont a legnagyobb. Miért nincs tízes is. Az nem férne rá, mondta az apja, és azért a hatos, mert a dobókockának épp annyi oldala van. Robi belenyugodott, de abba nem, hogy nincs kivel játszania, a barátai sem látogatják otthon, amit nem bánt, mert szégyellte volna, ha meghallanák apja történeteit. Apja kidobóként dolgozott egy jól menő bárban, de Robi gyanította, nem lehet az olyan jól menő, ha ennyi bonyodalom történik ott nap mint nap, pedig akkor még nem is ismerte azt a szót, hogy alvilág, illetve ismerte, de csak bibliai értelemben, meg a mesékből, amit nagyanyja ritka látogatásakor hallhatott. A dobókocka is gyakran szerepelt apja meséléseiben.

Tudta a játékszabályokat, de egy másik személy bőrébe bújni nem tudott, pedig sokáig próbálkozott. Apja észrevette, hogy mennyire elmerül a játékban, és következő karácsonykor Robi egy még nagyobb dominójátékot kapott. Először örült az újabb csomagnak, valahogy úgy képzelte el, hogy a két doboz tartalmát egymás ellen indítja, meg lehetett különböztetni a kockákat, az újabban a pontok fehérek voltak. Csak rakosgatta, hol kígyót rakott belőlük, hol keresztet, de erre is hamar ráunt. Amikor betegen feküdt otthon, és egyik osztálytársa elhozta a házi feladatot, kérte a fiút, maradjon egy kicsit, és játsszanak a dominóval. A fiú húzta a száját, unalmas játék, és nem is fiúknak való, de amikor meglátta, hogy két doboz is van, felcsillant a szeme. Ebből már lehet ledöntöst építeni. Robi nem ismerte ezt, de nagyon megtetszett neki, amit a fiú mutatott, felállította, rövidebb élükre, egymástól kis távolságra a figurákat, nem is teljesen egyenes vonalban. Szép volt az építmény, éppen dicsérni akarta, amikor a fiú finoman megpöccintette az utolsó lapocskát, és mintha szél söpört volna végig

az építményen, egymás után ledőltek. A fiú ujjongott, Robit sírás környékezte. Miért kellett ezt ledönteni, olyan szép volt! A fiú csak nevetett, ebben éppen az a lényeg, a ledöntés, mert ha nem jól építed fel, akkor valahol elakad, és az egész nem érvényes.

Sokáig nem volt kedve elővenni a játékot. Egyetlen szórakozása az olvasás maradt, amit szívesen tett. Egyik elbeszélésben a dominójáték is szerepelt, ez arra ösztökélte, hogy újból előszedje a dobozokat, kicsit tétovázott, melyiket nyissa ki, aztán mindkét doboz tartalmát kiöntötte az asztalra, és nekiállt ugyanúgy felállítani a lapokat, ahogyan osztálytársa tette. Ez sikerült, de a ledöntés nem, mindig elakadt valahol a sor. Újból próbálkozott, akkor se sikerült. Észrevette, mennyire fontos, hogy mekkora a távolság két lapocska között, és hogy párhuzamosan álljon, amennyire lehet, és ha nem egyenes építményt készít, akkor se dőljön ki egyik se oldalra, mert akkor megáll a láncreakció. Hamar rájött arra, hogyan építhet különböző formákat, így ezután szüleitől további dominójátékot kért. Szabadidejében ezzel foglalkozott, épített és rombolt. Anyja eleinte örült, hogy a fia elfoglalja magát, csendben van. Ahogy szaporodtak a dominókészletek, és az építmények néha egy délután alatt se készültek el, anyja nem takaríthatott a szobában, sőt, az is gond volt, ha hevesen nyitott ajtót, mert akkor a légáramlattól dőltek a lapok. Robi ilyenkor kiabált, összezavarod a rendszeremet.

A dominóhatás kifejezést és jelentését gimnazista korában olvasta először, hogy fizikai tény: ha elindítanánk egy mindössze öt milliméter magas dominót, nekidöntve a többi fokozatosan növekvő méretűnek, a kicsi, alig látható *kezdő* figura után mindössze 29 további dominó kellene ahhoz, hogy ledöntse az Empire State Building épületét. Az újságcikk utalt egy videóra is, de ő azt nem látta. Rakosgatta továbbra is még lelkesebben a téglalapokat, és figyelte, mi történik, ha beindítja egy kis mozdulattal a láncreakciót. Ilyenkor mindenhatónak érezte magát, mert hogy elindítja-e vagy sem, csak rajta múlik. Arra is rájött, mindig becsúszhat valami hiba, egy homokszem a gépezetbe. Ahogy az életben is, mert történik valami váratlan, ami megváltoztat mindent. Izgalmas olvasmányai fantáziáját megindították, és egy idő után írni kezdett. Gyakran hallgatta apja elbeszéléseit, ahol mindig fontos elem volt a dobókocka és a szerencse. Robinak nem tetszett, hogy az apja a saját történeteit nem mindig ugyanúgy mondta el. A fiú szerint a meshősök sohasem változtatják meg történeteiket.

Apja egyszer úgy mesélte egyik kedvenc kalandját, hogy egy ismert, gazdag ember felesége megszólította a bár ajtajában, egy cédulát csempészett a tenyerébe, amin az állt, másnap reggel 9-kor találkozhatnak a Hősök terén, fontos megbízása van számára. Apja odament, a nő felkérte, hogy kísérje el egy balatoni hétvégére, mint testőr és sofőr, számít diszkréciójára, és mesés összeget ajánlott fel. Az úton tudta meg, szerelmi légyottra utaznak, a nőre a legdrágább szállodában magas rangú politikus vár, semminek se szabad kiszivárognia. Már Budapest határában észrevette, hogy követik a bérelt kocsijukat, hosszasan mesélte, hogyan sikerült leráznia őket, az autópályán már valószínűsítő üldözésre került sor, úgy, mint az amerikai filmekben. Ő győzött, és a luxuséletbe pillanthatott be azon a hétvégén. Remélte, hogy lesz ismétlése a légyottnak, ez azonban nem következett be. Arra gyanakodott, lebukott a nő, elég volt a férjnek megtudnia, hogy felesége bérelt kocsiban hagyta el Budapestet. Ezt a történetet kis idő után apja újból elmesélte, mindent pontosan úgy, egészen addig, hogy már a főváros határában járnak, amikor észreveszi, hogy követik, üldözés, lerázza, és megérkeznek a Balaton parti szállodába. Ekkor csak egy szoba várt rájuk, és a nő elmondta, hogy vele, a kidobólegénnyel szeretné eltölteni a hétvégét, megfigyelte, amikor látogatta a bár, hogy milyen fegyelmezett, udvarias férfi, és ráadásul diszkrét. Rávetette magát a férjira, de ő ellenállt, és azt se bánta, hogy elúszik a megbízásért felajánlott összeg. A nő megharagudott, és hamarabb hazajöttek. Robi egyik írásába beépítette a kalandos történet egyik változatát, de úgy, hogy a szereplőkre ne lehessen ráismerni. Apja megtalálta a füzetet, elolvasta, és megsemmisítette, a fiú korábbi írásaival együtt.

Robi jó ideig nem írt. Magyarórán, amikor semmi sem jutott eszébe egy fogalmazási feladat kapcsán, az apja által mondott történetek ötlöttek fel benne, és egyiket megírta, mintha belebújt volna a mesélő bőrébe, de sokat változtatott is rajta. Megbánta, és vissza akarta kérni a tanárnőtől, de már késő volt. A tanárnő, kezében a dolgozattal, feléje tartott, és csak annyit mondott, amikor letette a füzetet a padra, a szünetben szeretne vele beszélni. Robi kinyitotta a füzetet, az írás végén egy csillagos ötös díszelgett. Ezután rendszeresen írt, a tanárnő véleményezte, javította néhány írását, miközben Robi a régi szenvedélyét, a dominót se adta fel. Míg rakosgatta a figurákat, fejben

történeteket talált ki, mintha illusztrálná a kacskaringós, egyre bonyolultabb építményeket.

Jeles érettségi után a filozófia szakra a legjobb eredménnyel jutott be, a szülőknek ez nem tetszett, mi haszna van és lesz ennek? Felvették volna építészhallgatónak, vagy az orvosira is. Perlaky Robi nem akart sem építőmérnök, sem orvos, de még filozófus sem akart lenni. Írónak készült, az egyetemet csak mellékes foglalatosságnak tekintette, a bölcsészkar sem érdekelte. Megjelent a lapokban egy-egy karcolata, és az egyetem befejezésekor első novelláskötete is. Ezt csak újgyakorlatnak érezte, úgy, mint amikor a két kis doboz dominóval kezdett el építkezni. Nagyregényre készült. Most jött rá arra, hogy az évekig tartó bezártságon változtatnia kell, meg kell figyelnie a környezetét, és összerakni, mozaikonként, meglátni, melyik dominólap dől oldalra, és mikor indul el megállás nélkül a láncreakció.

Diploma után korrektori munkát vállalt egy lapnál, ebből finanszírozni tudta önálló életét. A dominóépítéssel felhagyott, ennek egyik oka az volt, hogy a tévében meglátta a *Dominó-nap* című nemzetközi versenyt, ami kezdetben lenyűgözte. Felvette videóra az eseményt, és utólag kielemezte, meglátta a hibákat, a külső, váratlan hatások okozta tragédiákat, és azt is, amikor a versenyzők álma összeomlott. Arra is rájött, ő nem tud ebbe a versenybe bekapcsolódni, ahol sok-sok ezer lapocskával építenek egyre bonyolultabb és látványosabb terveket, csak azért, hogy az néhány perc alatt megsemmisüljön. Ugyanazt ugyanúgy soha nem lehet újra felépíteni. Mint ahogy az életet sem lehet újrajátszani. Írni fog. Írnia kell. Nem zárkozhat be, ott kell lennie a helyszínen, ahol történik valami, vagy történni fog. Ellenkező példaként eszébe jutott apja, aki sokat mesélt kalandjairól, miközben végig a bár ajtaja előtt állt. Perlaky Robi fejében megfordult, hogy milyen lenne Odüsszeusz, ha végig csak egy helyben állt volna, és nem kering a világban, ide-oda. Apja, ha nem áll végig az ajtó előtt, nem élte volna meg munkahelyén a másnapot, kirúgják.

Robi, apjával ellentétben, sosem nősült meg, gyereket sem akart. Szeretői közül nem egy azzal állt elő, hogy terhes vagy terhes akar lenni. Perlaky Robi ilyenkor eltűnt a világ és a hölgy szeme elől, hosszabb időre. Volt, hogy örökre. Amikor nőekkel ismerkedett, mindig feltette a kérdést már az első napon, szokott-e a nő dominóval játszani? Nagyrészt nemleges választ kapott, de ha azt mondta a nő, hogy igen,

akkor többet nem találkozott vele, és nem is adott magyarázatot elmaradására.

Dóri már első pillanatban nagyon megtetszett Robinak, és nagy megkönnyebbülésére azt válaszolta, sose játszott dominóval, és nem is fog. Jól folytatódott a dolog, Robi arra is gondolt, talán ezzel a nővel szorosabb kapcsolatba léphetne, azt, hogy család, ki se merte mondani, de a fejében hasonló gondolatok kavargtak. Dóri gyakran Robinál időzött, hétvégén főleg, haza, magához nem szívesen hívta a férfit, ő még a szülei házában lakott. Dóri jelezte, a szülők elutaztak, övük lesz két hétre az egész ház. Amikor Robi belépett a lakásba, a nő ott ült az ebédlőasztalnál, kezét felemelte, jelezve, a férfi ne közeledjen hevesen. Dóri épített. Nem dominóból. Kártyavárat, ami már emeletes volt. Ezt meglepetésnek szántam, szólta Robihoz, aki szótlanul állt az asztal mellett. Itthon ezzel szoktam szórakozni, és jó lenne, illetve izgalmasabb, ha ketten építenénk, segíti a koncentrációt. Intett a férfinak, üljön le. Te jössz, és Robi felé nyújtott egy kártyalapot, most még könnyű, mert nem túl magas, és ha gyakoroljuk, meglátod, milyen magasságokig jutunk. Robi nem nyúlt a lap után. Sokáig szó nélkül nézte az építményt, Dóri csillogó szemét, aztán lassan felállt és az ajtóhoz ment. Óvatosan nyitotta ki az ajtót és csukta be maga mögött, kerülve, hogy légmozgást okozzon. Eltűnt a Dóri életéből.

Miközben hazafelé tartott az éjszakából, sokáig bolyongott, a körúton még égtek a lámpák, de felbukkant a nap is a keleti horizonton, fázósan összehúzta magán zakóját, didergett, otthon nem várja senki, de most kezdődik a nap igazán. Írni fog. Írnia kell. Összebalhézott két banda az utcán, az egyik sebet kapott egy véletlenül előkerült késtől. A kés szúrt. Talált. Az író olyan, mint egy kés, sebet is okozhat? Véletlenül vagy készakarva? Perlaky Robi álmos szemekkel a számítógép elé ült, és írni kezdett. Valóság és fikció között utazott, mintha a gyerekkorában kipróbált játékot játszana a két doboz dominóval, váltakozva, a fekete és fehér pöttyös lapocskák között.